

KULTUR

Kulturredaktør Alf Kjetil Walgermo • kultur@vl.no

Ny opera med tekster fra Bibelen og Koranen

” Til kvinnen sa han: «Tungt vil jeg gjøre ditt strev når du er med barn, med smerte skal du føde. Du skal begjære din mann, og han skal herske over deg. 1 Mosebok 3:16

” Men kvinnene, småbarna og husdyrene og alt annet i byen kan du ta som bytte. Du kan ta for deg av dette byttet fra dine fiender som Herren din Gud gir deg. 5 Mosebok 20:14

” Samaria skal bøte fordi hun var trassig mot sin Gud. De skal falle for sverd, småbarna deres skal knuses, og kvinnene som venter barn, skal skjæres opp. Hoseas 14:1

” Kvinner som ikke adlyder sine ektemenn vil gå til helvete. Koranen 66:10

Synger ut mot religionenes kvinneforakt

URPREMIERE: Det synges om klitoris og forslåtte kroppsdeler, når komponist Cecilie Ore tar for seg kvinneforakten i de tre store religionene.

KJERSTI JUUL
kjersti.juul@vl.no

En kammeropera om bokstavtro religion og kvinneforakt, står på plakaten når komponist Cecilie Ore får urfremført sitt verk *Adam & Eve – A Divine Comedy* under Festspillene i Bergen om en uke.

– Ideen springer ut fra et sitat fra Amnesty, som sier at vold mot kvinner er den største menneskerettighetskandalen i vår tid. Målet er ikke å gi noen svar, men stille en rekke spørsmål ved vår kultur, kall det ukultur, som hindrer kvinner i å bli betraktet som likeverdige menn, forteller Ore

I forestillingen settes dokumentariske tekster, avisutklipp og menneskerettighetserklæringen opp mot utdrag fra Dantes guddommelige komedie, Bibelen, Koranen og jødiske tekster.

– De religiøse tekstene sitter i ryggmargen etter tusen års påvirkning. Håpet er at folk får øynene opp for den enorme kvinneforakten som ligger nedfelt i disse gamle, patriarkalske religionene. Det er svært begrensende for kvinner når de kun blir omtalt som enten jomfruer, koner eller horer, påpeker Ore.

Sjokkerende. Burlesk humor, selvironi og surrealisme har også fått en sentral plass i alvo-

FESTSPILLENE I BERGEN

◉ Ble etablert i 1953 og er Norges eldste og viktigste festival for musikk og teater.

◉ Gjennom årene har festivalen etablert seg som et senter for den nordeuropeiske kunstscenen, kjent for urfremførelser og nye produksjoner innen musikk, opera, teater og dans.

◉ Arrangeres i år fra 27. mai – 10. juni, da går over 200 arrangement inne og ute i byrommet av stabelen.

CECILIE ORE

◉ Komponist, født 1954.

◉ Studerte klaver ved Norges Musikkhøgskole og i Paris og deretter komposisjon i Utrecht og Amsterdam.

◉ Har komponert instrumentale, vokale og elektroakustiske verk og vunnet flere priser, blant annet Arne Norheims komponistpris i 2004.

◉ Aktuell med kammeroperaen *Adam & Eve – A Divine Comedy* som urfremføres under Festspillene i Bergen torsdag 28. mai.

ret. Syv sangere og et orkester bestående av tre slagverk hører med til ensemblet. Tora Augestad har rollen som Virgilia – verkets seremonimester og guide, mens Gud presenteres som en stemme over høytalerne.

– Har du gjort noen sjokkerende oppdagelser i arbeidet med disse tekstene?

– Med summen av de dokumentariske tekstene, alt fra omskjæring til voldtekter og vold i hjemmet, var det sjokkerende å se hvor omfattende vold mot kvinner er og hvor absurd det er at vi ikke har kommet lengre i likestillingsprosessen.

Skjulte fordommer. Ore påpeker at hun ikke ønsker å gå løs på religiøsitet som sådan, men den bokstavtro, dogmatiske troen.

– Har ikke religionenes kvinneforakt blitt avdekket for lenge siden?

– Religionene har bidratt til å holde ved like kvinneforakten i samfunnet. Hele vår kultur er gjennomsyret av disse skjulte fordommene. Jeg mener vi må snu alle steiner, og fortsette å kritisere og diskutere hvorfor det er slik. Når mytologi opphøyes til sannhet, og tro blir den eneste veien å gå, hindrer man utviklingen av et sivilisert samfunn, sier Ore.

Komponisten ønsket ikke å

lage et melodrama om en enkelt kvinnes historie. I stedet ville hun vise hvordan alle kvinner i verden blir utsatt for vold. Operaen legger opp til raske rollebytter og overraskende tablåer.

Som en rettsak. Med på laget har hun fått med seg librettist Bibbi Moslet og operaregissør Susanne Øglænd.

– Der samtidsmusikk ofte kan virke litt kryptisk, med mye pling-plong, bruker Cecilie klare melodilinjer og veldig direkte ord. Det synges for eksempel om klitoris, kroppsdeler og hvor mange kvinner som tjener mindre enn menn. Sammen har vi ønsket å gripe an temaene som om det var en rettsak, forteller Øglænd.

Modig overtydelighet. Regissøren beskriver kammeroperaen som post-modernistisk og mener Ore er modig i sin overtydelighet.

– Hva er det med opera og musikkteater som gjør at det egner seg for samfunnskritikk?

– Det er ofte lettere å synges om ting enn å diskutere. På samme måte som det kanskje er lettere å sette på en kjærlighetssang enn å si «jeg elsker deg». Musikk har en helt egen måte å fungere på, det er et medium og virkemiddel som når frem til følelsene sterkt og direkte.

